



**РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

**АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ**

Уп1 Бр. 03-335  
28.05 2021 година

**С к о п ј е**

Врз основа на член 18 став 1 алинеја 20, член 23 став 1 алинеја 1 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр. 184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14, 142/16, 132/17, 168/18, 248/18 и 27/19) и („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.42/20 и 77/21), а во врска со член 55 ставови 5, 6, и 7 од истиот Закон, точките 21, 22, 23, 24 и 29 од Упатството за примена на одредбите за пласирање производи („Службен весник на Република Македонија“ бр.201/14), точка 6 од Упатството за определување на рокот за постапување по решенијата на Агенцијата за преземање мерка (Пречистен текст) арх.бр.01-6039/1 од 20.10.2015 година, Писмениот извештај за извршен програмски надзор арх.бр.10-2823/1 од 26.07.2021 година и Заклучокот арх.бр.02-3165/6 од 24.08.2021 година, Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, 23-та седница одржана на 24.08.2021 година, го донесе следното:

**Решение  
за преземање мерка – јавна опомена**

1. **ЈАВНО СЕ ОПОМЕНУВА** Трговското радио дифузно друштво (ТРД) ТВ-ЕДО ДООЕЛ с.Љубин, Сарај, заради извршена повреда на член 55 ставови 5, 6 и 7 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, на начин што во рамките на телевизискиот програмски сервис на радиодифузерот, емитуван на 6-ти јули 2021 година, на регионално ниво, емитуваната забавно-документарна емисија „In Magazin“ не е означена со предупредувачка сигнализација за - „програма во која се пласирани производи“, а на пласираната услуга во програмата и се придава претерана важност и се поттикнува нејзино користење.

Повредата од став 1 од оваа точка, специфицирана е во Писмениот извештај за извршен програмски надзор, арх.бр.10-2823/1 од 26.07.2021 година, кој е составен дел на ова Решение како Прилог бр.1.

2. **МУ СЕ НАЛОЖУВА** на ТРД ТВ-ЕДО ДООЕЛ с.Љубин, Сарај во рок од 30 (триесет) дена од денот на приемот на решението да го усогласи своето работење со одредбите од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

3. По истекот на рокот определен во точка 2 од ова Решение, да се изврши контролен надзор, со цел да се утврди дали субјектот на надзор, наведен во точка 1 на ова Решение, постапил по Решението.

4. Ова Решение е конечно, а како ден на негово донесување се смета денот на неговата заверка во архивата на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

**Образложение**

Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (Агенција) врз основа на член 28 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (ЗАВМУ), е надлежна да врши програмски надзор (мониторинг) на програмите на радиодифузерите и давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање, како и на програмските пакети кои ги реемитуваат операторите на јавни електронски комуникациски мрежи од аспект на почитувањето на одредбите од цитираниот Закон, дозволите, издадените потврди за регистрација, подзаконските акти и другите акти донесени од Агенцијата.

Во согласност со член 23 став 1 алинеја 1 од ЗАВМУ, Советот на Агенцијата презема мерка - решение за јавна опомена согласно со овој Закон, во случаите кога е извршена

повреда на одредбите од ЗАВМУ и подзаконските акти донесени врз основа на истиот, како и на условите и обврските утврдени со дозволата и други акти на Агенцијата.

Членот 55 ставови 5, 6 и 7 од ЗАВМУ пропишува дека во програмите кои содржат пласирање на производи треба да биде јасно означено дека се работи за програма во која има пласирање на производи. Овие програми мора да бидат соодветно означени на почетокот и на крајот на програмата и при продолжување на програмата по секоја пауза за рекламирање, со цел да се избегне забуна кај гледачите (став 5). Програмите кои содржат пласирање на производи не смеат директно да поттикнуваат купување или изнајмување стоки или услуги, особено преку нивно посебно промотивно препорачување (став 6). Во програмите кои содржат пласирање на производи не смее да му се придава претерана важност (истакнување или упатување) на производот за кој станува збор (став 7).

Со Упатството за примена на одредбите за пласирање производи донесено од страна на Агенцијата, арх.бр.01-6700/1 од 30.12.2014 година, подетално се пропишува начинот на примена на одредбите за пласирање производи и се даваат подетални насоки на давателите на аудиовизуелни медиумски услуги за примена на одредбите за пласирањето производи.

Согласно точка 21 од Упатството, програмите кои содржат пласирање производи не смеат, преку нагласено промовирање или препорачување, директно да ги поттикнуваат потрошувачите да ги купуваат или изнајмуваат производите или услугите. На производите или услугите кои се пласираат во програмите не смее да им се придава претерана важност, преку истакнување или упатување на нив.

Во точка 22 од Упатството е наведено дека иако некој производ, марка, име или заштитен знак се прикажани во програмата, сепак нивното изложување или споменување не смее да се прави на неприроден, прекумерен, или нападен начин со што видливо се промовира производот, услугата или марката.

Согласно точка 23 од Упатството, водителите на програмите во кои се пласираат производи или услуги треба да избегнуваат да зборуваат со пофалби за квалитетот, цената или достапноста на производите или услугите, како и да даваат какви било позитивни оценки и препораки со кои се наведуваат потрошувачите да ги купуваат или изнајмат пласираните производи или услуги.

Согласно точка 24 од Упатството, оценката за тоа дали во програмата има директно поттикнување или прекумерно истакнување на некој производ или услуга, се утврдува во секој одделен случај, врз основа на кој било од следниве критериуми: карактеристиките на пласирањето, на пример: просторот што е издвоен на екранот или во студиото; траењето и зачестеноста на споменувањето или прикажувањето; целисходноста и оправданоста на споменувањето или прикажувањето од аспект на уредувачкиот концепт на конкретната програма и јазикот што се користи при споменувањето односно визуелните средства при прикажувањето.

Согласно точка 29 од Упатството, доколку давателот на аудиовизуелна медиумска услуга емитува странска програма во која се пласирани производи, но тоа не е означено, заради заштита на своите корисници е должен да ги означи пласираните производи, без оглед што нема финансиски интерес од него. Графичкиот изглед на логото и содржината на текстот што треба да се истакнат на ТВ екранот од страна на ТВ програмите кои содржат пласирање производи е пропишан во точка 26 од Упатството за примена на одредбите за пласирање производи.

Во рамките на своите законски надлежности, Агенцијата преку Секторот за програмски работи, на 26-ти јули 2021 година, изврши редовен програмски надзор (мониторинг) врз телевизискиот програмски сервис на ТРД ТВ-ЕДО ДООЕЛ с.Љубин, Сарај, емитуван на 6-ти јули 2021 година, на регионално ниво, при што констатираше прекршување на член 55 ставови 5, 6 и 7 од ЗАВМУ.

Имено, со надзорот констатирано е дека колажно осмисленото издание на забавно-документарната емисија „In Magazin“, емитувано двапати на програмскиот сервис од 6 јули 2021 година во програмските периоди од 03 до 05 часот, и од 10 до 12 часот, не е обележано со предупредувачките ознаки за „*пласирање производи*“ чиј текст и графички изглед е пропишан според подзаконскиот акт - Упатство за примена на одредбите за пласирање производи. Изданието на емисијата содржи експлицитно комерцијален прилог за ресторанот „Сарајевски беглук“, очигледно преземен од неозначена странска продукција, но примената

на предупредувачките ознаки за „пласирање производи“ и за вакви случаи посебно е нагласена во точката 29 од Упатството, наведена во образложението на ова Решение. Земајќи ги предвид пред сè начинот на презентацијата на услугите на Ресторанот (интервју со сопственикот и детален приказ на ентериерниот и на екстериерниот опфат на имотот), и долготрајноста на прилогот (6 мин. 40 сек.) во рамките на колажната емисија, уредништвото на радиодифузерот требало да обрне посебно внимание и на насоките од точките: 21, 22, 23 и 24 од Упатството, опфатени под заеднички поднаслов „Забрана за директно поттикнување или прекумерно истакнување“, наведени во образложението на ова Решение.

Повредата од став 1 од оваа точка, специфицирана е во Писмениот извештај за извршен програмски надзор, арх.бр.10-2823/1 од 26.07.2021 година, кој е составен дел на ова Решение како Прилог бр.

Согласно член 23 став 3 од ЗАВМУ, Советот на Агенцијата до ТРД ТВ-ЕДО ДООЕЛ с.Љубин, Сарај на 27.07.2021 година, испрати допис – Доставување писмен извештај од надзор за изјаснување Уп1 бр.03-335 од 27.07.2021 година, со кој му го достави Писмениот извештај за извршен програмски надзор, арх.бр.10-2823/1 од 26.07.2021 година, со цел во рок од 7 (седум) работни денови од денот на приемот на дописот, до Советот на Агенцијата да достави изјаснување во писмена форма за стореното прекршување на одредбите од ЗАВМУ. Во предвидениот рок, ТРД ТВ-ЕДО ДООЕЛ с.Љубин, Сарај не се изјасни за стореното прекршување на одредбите од Законот. Советот на Агенцијата на седницата одржана на 24.08.2021 година, го разгледа предметниот Писмен извештај и заклучи на ТРД ТВ-ЕДО ДООЕЛ с.Љубин, Сарај да му се изрече мерка – јавна опомена.

Следствено на напред наведеното, врз основа на член 18 став 1 алинеја 20, член 23 став 1 алинеја 1 од ЗАВМУ, а во врска со член 55 ставови 5, 6 и 7 од истиот Закон, точките 21, 22, 23, 24 и 29 од Упатството за примена на одредбите за пласирање производи, точка 6 од Упатството за определување на рокот за постапување по решенијата на Агенцијата за преземање мерка, Писмениот извештај за извршен програмски надзор арх.бр.10-2823/1 од 26.07.2021 година и Заклучокот арх.бр.02-3165/6 од 24.08.2021 година, поради констатирано непочитување на одредбите од ЗАВМУ, утврдено во точка 1 на ова Решение, Советот на Агенцијата на седницата одржана на 24.08.2021 година, донесе Решение со кое јавно се опоменува ТРД ТВ-ЕДО ДООЕЛ с.Љубин, Сарај и му се наложува во рок од 30 (триесет) дена од денот на приемот на решението да го усогласи своето работење со одредбите од ЗАВМУ. По истекот на рокот определен во точка 2 од ова Решение, да се изврши контролен надзор, со цел да се утврди дали субјектот на надзор, наведен во точка 1 на ова Решение, постапил по Решението.

Согласно член 24 од ЗАВМУ, ова Решение е конечно и против него радиодифузерот може да поднесе тужба за поведување на управен спор пред надлежен суд. Тужбата за поведување на управен спор се поднесува во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

Врз основа на горе наведеното, се донесе решение како во диспозитивот.

Агенција за аудио и  
аудиовизуелни медиумски услуги  
Претседателот на Советот,

Лазо ПЕТРУШЕВСКИ

**Правна поука:** Против ова решение радиодифузерот може да поднесе тужба за поведување на управен спор пред надлежен суд. Тужбата за поведување на управен спор се поднесува во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

**Прилог (1):**

- Писмен извештај за извршен програмски надзор, арх.бр.10-2823/1 од 26.07.2021 година.

**Доставено до:**

- ТРД ТВ-ЕДО ДООЕЛ с.Љубин, Сарај;
- Управителот на ТРД ТВ-ЕДО ДООЕЛ с.Љубин, Сарај;
- Одговорното лице на програмата во ТРД ТВ-ЕДО ДООЕЛ с.Љубин, Сарај;
- Секторот за правни работи и јавни набавки;
- Секторот за програмски работи; и
- Назначените лица во Агенцијата за водење на уписникот Уп1.



АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

До: д-р Зоран Трајчевски, директор  
на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги

Врз основа на член 28 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр. 184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14, 142/16, 132/17, 168/18, 248/18 и 27/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 42/20 и 77/21), се доставува:

ПИСМЕН ИЗВЕШТАЈ  
ЗА ИЗВРШЕН ПРОГРАМСКИ НАДЗОР

Примено / Примено	Епој / Епој	Примено / Примено	Вредност / Вредност
бр. од / бр. од	Плат / Плат	Страна / Страна	Вредност / Вредност
10	2823	1	

1. Вид надзор: Редовен;
2. Субјект на надзорот: Трговско радио дифузно друштво ТВ ЕДО ДООЕЛ с. Љубин, Сарај;
3. Период опфатен со надзорот: 6 јули 2021 година;
4. Датум на извршување на надзорот: 26 јули 2021 година;
5. Предмет на надзорот:
  - Член 50 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (заштита на малолетните лица од програми што би можеле да му наштетат на нивниот физички, психички или морален развој);
  - Правилник за заштита на малолетните лица („Службен весник на Република Македонија“ бр. 172/14);
  - Членовите 53, 54, 55, 98, 99, 100 и 101 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (правила за емитување аудиовизуелни комерцијални комуникации);
  - Упатство за примена на одредбите за пласирање производи („Службен весник на Република Македонија“ бр.201/14);
  - Правилник за спонзорство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/15);
  - Правилник за нови рекламни техники („Службен весник на Република Македонија“ бр. 56/15);
  - Член 52 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (обврски при обезбедување квизови или други облици на наградно учествување);
  - Член 93 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (користење телефонски услуги со додадена вредност и телефонско гласање);
  - Правилник за програми со наградно учествување и за користење телефонски услуги со додадена вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 185/14);
  - Член 94 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (емитување игри на среќа);
6. Претходно изречена мерка: /



## 7. Констатации од надзорот:

Со редовниот програмски надзор врз телевизискиот програмски сервис на Трговското радиодифузно друштво ТВ ЕДО ДООЕЛ с. Љубин, Сарај, емитуван на 6 јули 2021 година, на регионално ниво, констатирано е прекршување на членот 55 ставови 5, 6 и 7 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (- ако програмата содржи пласирање производи тоа треба да биде јасно означено; - не смее директно да се поттикнува купување или изнајмување стоки и услуги; - на производот не смее да му се придава претерана важност).

Колажно осмисленото издание на забавно-документарната емисија „In Magazin“, емитувано двапати на програмскиот сервис од 6 јули 2021 година во програмските периоди од 03 до 05 часот, и од 10 до 12 часот, не е обележано со предупредувачките ознаки за „пласирање производи“ чиј текст и графички изглед е пропишан според подзаконскиот акт - Упатство за примена на одредбите за пласирање производи. Изданието на емисијата содржи експлицитно комерцијален прилог за ресторанот „Сарајевски беглук“, очигледно преземен од неозначена странска продукција, но - примената на предупредувачките ознаки за „пласирање производи“ и за вакви случаи посебно е нагласена во точката 29 од Упатството:

- Доколку давателот на аудиовизуелната медиумска услуга емитува странска програма во која се пласирани производи, но тоа не е означено, заради заштита на своите корисници е должен да ги означи пласираните производи, без оглед што нема финансиски интерес од него.

Земајќи ги предвид пред сè - начинот на презентацијата на услугите на Ресторанот (интервју со сопственикот и детален приказ на ентериерниот и на екстериерниот опфат на имотот), и - долготрајноста на прилогот (6 мин. 40 сек.) во рамките на колажната емисија, уредништвото на радиодифузерот требало да обрне посебно внимание и на насоките од точките: 21, 22, 23 и 24 од Упатството, опфатени под заеднички поднаслов – „Забрана за директно поттикнување или прекумерно истакнување“.

06.07.2021 г.

Наслов на емисијата	Период на емитување		Опис на прекршувањето
	почеток	крај	
„In Magazin“ – забавно-документарна емисија;	03:40:16	04:24:42	Спротивно на пропишаното со членот 55, ставови – 5, 6 и 7 од ЗААВМУ, колажната, забавно-информативна емисија „In magazin“, не е означена со предупредувачка сигнализација за - „програма во која се пласирани производи“, а содржи експлицитно комерцијален прилог за ресторанот „Сарајевски беглук“;
	Комерцијален прилог за ресторанот - „Сарајевски беглук“		
	Времетраење на прилогот		
	03:56:11	04:02:51	
	10:31:20	11:15:42	
	Комерцијален прилог за ресторанот - „Сарајевски беглук“		
Времетраење на прилогот			
10:46:50	10:53:30		



8. Опис на прекршувањето:

Спротивно на членот 55 ставови 5, 6, и 7 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, на телевизискиот програмски сервис на Трговското радио дифузно друштво ТВ ЕДО ДООЕЛ с. Љубин, Сарај, емитуван на 6 јули 2021 година, на регионално ниво, емитуваната забавно-документарна емисија „In magazin“ не е означена со предупредувачка сигнализација за – „програма во која се пласирани производи“, а на пласираната услуга во програмата и се придава претерана важност и се поттикнува нејзино користење.

9. Предлог мерка:

Советот на Агенцијата да донесе решение за изрекување мерка јавна опомена на Трговското радиодифузно друштво ТВ ЕДО ДООЕЛ с. Љубин, Сарај, и согласно точка 6 од Упатството за определување на рокот за постапување по решенијата на Агенцијата за преземање мерка бр.01-6039/1 од 20.10.2015 година, да му наложи во рок од 30 дена од денот на приемот на решението да го усогласи своето работење со одредбите од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги;

Да се изврши контролен надзор, со цел да се утврди дали субјектот на надзорот (радиодифузерот) постапил по опомената (во целост, делумно или не постапил), по истекот на рокот определен во поединечниот акт (решение), донесен од страна на Советот на Агенцијата.

*Сектор за програмски работи*